

**Klub československých asistentů drogerie v Praze,
místní odbor Plzeň**

1919 - 1939

Inventář

Č. listu NAD: 10 723

Evid. č. pomůcky: 526

PhDr. Karel Řeháček

Plzeň 2005

Obsah:

Úvod

I.	Vývoj původce fondu	s. 3
II.	Vývoj a dějiny fondu	s. 4
III.	Archivní charakteristika fondu	s. 4
IV.	Stručný rozbor obsahu fondu	s. 5
V.	Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky	s. 5
Příloha č. 1		s. 6
Inventární seznam		s. 7

Úvod

I. Vývoj původce fondu

Původcem fondu byl místní odbor Klubu československých asistentů drogerie v Praze se sídlem v Plzni. Ustavující schůze spolku se konala 1. března 1919 a předsedou klubu byl zvolen Vratislav Feifer. První členská schůze odbočky se uskutečnila 3. dubna 1919, první výborová schůze 12. dubna 1919. Za správní rok 1919/1920 se uskutečnilo celkem 15 členských a 12 výborových schůzí. Odbor sice fakticky zahájil činnost 1. března 1919 a celý správní rok 1919/1920 aktivně vyvíjel činnost, ale teprve nové vedení odboru v čele s Antonínem Janoušem, které vzešlo z druhé valné hromady 1. února 1920, podalo žádost Zemské správě politické v Praze o formální povolení jeho ustavení.¹ Místní odbor v Plzni tak byl úředně a formálně povolen rozhodnutím Policejního ředitelství v Plzni až 16. června 1920.

Jelikož se mezi písemnostmi místního odboru spolku nedochovaly jeho stanovy a tyto se nenacházejí ani ve spolkovém katastru Policejního ředitelství v Plzni, nedá se mnoho říci o účelu existence spolku. Ze zápisů ze schůzí lze vysledovat, že spolek měl pravděpodobně hájit zájmy drogistických asistentů proti jejich zaměstnavatelům a pečovat o odborný růst svých členů. Členství v klubu bylo dobrovolné, na rozdíl od členství v Hromadě asistentů při Gremiu drogistů a materialistů v Plzni, což byla zákonem ustanovená stavovská organizace všech asistentů drogerie v obvodu každého gremia.²

Z kusých informací o činnosti spolku se nedá sestavit ani personální obsazení jeho vedení. Prvním předsedou odboru byl Vratislav Feifer (1919 - 1920), následoval Antonín Janouš (1920), Václav Novák (od 1920), pak je známý až Karel Stark (1936 - 1938) a posledním předsedou byl František Žižka (1938 - 1940). Nelze zrekonstruovat ani stav členské základny klubu. Pouze protokol z valné hromady z 13. března 1937 udává, že odbor měl 67 činných a 7 přispívajících členů. V roce 1923 sídlila spolková místnost na náměstí Republiky č. 21, jinak o sídle klubu chybějí informace.

Místní odbor klubu vykazoval převážně zábavní a vzdělavatelskou činnost. Zábavní výbor organizoval přátelské večírky a praktikantské besídky, z nichž klub získával podstatný zdroj financí pro svoji činnost. Vzdělávací výbor organizoval odborné přednášky a pečoval o odbornou knihovnu. Spolek byl akcionářem nakladatelského družstva, které od roku 1920 vydávalo odborný časopis Drogistické listy, jež informovaly o problémech drogistických asistentů. Kromě zábavní a vzdělavatelské činnosti řešil klub rovněž množství sociálních problémů. Jeho členové se potýkali zejména s trvalou nezaměstnaností asistentů drogerie, s jejich bojem s méně kvalifikovanými, ale levnějšími praktikanty, kritizovali chování majitelů drogerií a příliš mnoho levného „drogistického dorostu“, který odebíral další pracovní místa. Postupem času, zejména v souvislosti s dopady hospodářské krize 30. let 20. století, se spolek orientoval stále více na spolupráci s odborovými organizacemi (zejména s odborovou organizací soukromého úřednictva a obchodního pomocnictva Střed).

V prvním dvacetiletí existence spolku nedocházelo v jeho organizaci k žádným větším změnám. Zásadní změna však nastala po vzniku Protektorátu Čechy a Morava v roce 1939. Pražské ústředí spolku bylo ministerstvem vnitra na základě vládního nařízení č. 9/1939 Sb.

¹ SOA Plzeň, archiv. fond Klub československých asistentů drogerie, odbočka Plzeň, kart. 1, K 1, protokol z mimořádné valné hromady dne 24. října 1920, jednatelská zpráva: „Bude to snad mnohým podivné, že ač naše pobočka stává již přes dva roky, teprve letos v březnu se podávala žádost. Zde stává těžké vysvětlení.“

² Po zrušení cechovního systému císařským patentem z 20. prosince 1859 bylo stanoveno, že od 1. ledna 1860 mají být ustanovena povinná živnostenská společenstva, která měla nahradit dosavadní cechy. V roce 1918 vzniklo Gremium drogistů a materialistů v Plzni, jehož pravomoc se vztahovala na celé území Obchodní a živnostenské komory v Plzni.

sloučeno s jinými spolky do nově vzniklé Jednoty soukromých zaměstnanců obchodů, živností a dopravy v Praze. Plzeňský odbor klubu oznámil Policejnímu ředitelství v Plzni dopisem z 20. května 1939, že ve smyslu vládního nařízení č. 97/39 Sb. ze dne 31. března 1939 trvá a hodlá nadále vyvíjet svoji činnost. Dne 2. února 1940 se však dostavil na Policejní ředitelství v Plzni předseda místního odboru klubu František Žižka a oznámil, že se místní odbor po vzoru svého ústředí rozhodl pro sloučení s plzeňskou místní skupinou Jednoty soukromých zaměstnanců obchodů, živností a dopravy v Praze, která sídlila na třídě Českých legií č. 12 v Plzni. Veškeré jmění odboru bylo odevzdáno místní skupině jednoty a odbor byl dne 13. března 1940 vymazán ze spolkového katastru.

II. Vývoj a dějiny fondu

Zachovaný zlomek písemností z činnosti plzeňského odboru klubu byl uložen ve spisovně Krajské odborové rady (KOR) v Plzni až do roku 1964, kdy byl společně s ostatními písemnostmi KOR předán do Státního oblastního archivu v Plzni. Zde byl archivářkou Radoslavou Šestákovou z písemností vytvořen samostatný fond a v roce 1969 byl k němu vypracován prozatímní inventární seznam.

V roce 2005 byl archivní fond definitivně zinventarizován a byla k němu vytvořena tato pomůcka.

III. Archivní charakteristika fondu

Při pořádání a inventarizaci archivního fondu bylo zjištěno, že se jedná o zlomek písemností, z něhož se nedá zrekonstruovat původní ukládací schéma. S ohledem na tuto skutečnost bylo proto použito umělého schématu.

Fond obsahuje dvě knihy protokolů (zápisů) z valných hromad, výborových a členských schůzí s časovým rozsahem 1919 - 1921 a 1936 - 1939 (poslední zápis je z 3. března 1939) a složku korespondence odbočky z let 1919 - 1926. Vzhledem k údajům o množství přijaté a odeslané korespondence, které se pravidelně objevují v protokolech (zápisech) z valných hromad, se však i v tomto časovém rozmezí jedná o zlomek korespondence. Její obsah je různorodý, od pozvánek na schůze přes korespondenci s ústředím klubu v Praze až po účetní korespondenci. Část korespondence (zejména účetní) nese znaky formálního řazení (číslování dokumentů), ale číselných řad je několik a nejsou souvislé, takže bylo (i kvůli malému rozsahu materiálu) rozhodnuto o chronologickém řazení korespondence bez vytváření tematických podskupin.

Z výše uvedeného plyne, že chybějí protokoly (zápisy) z valných hromad a schůzí z let 1922 - 1936 a drtivá většina spolkové korespondence. Ve složce korespondence byly naopak nalezeny písemnosti týkající se činnosti Hromady asistentů drogerie při Gremiu drogistů a materialistů v Plzni z roku 1928. Pátráním v evidenci archiválií bylo zjištěno, že archivní fond Gremium drogistů a materialistů v Plzni se nachází v péči Archivu města Plzně. Na základě odborné prohlídky archivní pomůcky a obsahu fondu bylo zjištěno, že zmíněné písemnosti patří do fondu tohoto živnostenského společenstva, a bylo rozhodnuto delimitovat tyto písemnosti v rozsahu cca 0,05 bm do Archivu města Plzně.

Během inventarizace nedošlo k žádné vnitřní skartaci a fond po zpracování obsahuje 3 evidenční jednotky (2 knihy a 1 karton písemností) a 3 inventární jednotky v rozsahu 0,12 bm. Z důvodu malého rozsahu fondu byly knihy umístěny přímo do kartonu. Fond je kategorizován stupněm III a jeho fyzický stav je dobrý. Je uložen ve Státním oblastním archivu v Plzni, Sedláčkova 44.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Torzo fondu alespoň v hrubých rysech ozřejmuje činnost plzeňského odboru celostátního stavovsky zaměřeného spolku. Nejcennější částí fondu jsou protokoly (zápisy) z valných hromad, výborových a členských schůzí, z nichž je možno zrekonstruovat problémy, jejichž řešením se členové spolku zabývali. Jednalo se zejména o vysokou nezaměstnanost, velké množství levné konkurence v podobě nekvalifikovaných praktikantů, ne vždy korektní chování majitelů drogerií či kampaň proti zakupování drogistických podniků lékárníky.

Materiály poslouží jako doplňkový pramen ke studiu spolkových a sociálních dějin Plzeňska v období první Československé republiky.

V. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky

Fond uspořádal a inventář sestavil v únoru 2005 ve Státním oblastním archivu v Plzni PhDr. Karel Řeháček.

V Plzni dne 15. 2. 2005

PhDr. Karel Řeháček

Příloha č. 1

Seznam použitých pramenů a literatury

SOA Plzeň, KČsAD Plzeň

AMP, Živnostenská společenstva a gremia v Plzni 1882 – 1952, kart. 1538 - 1539 (Gremium drogistů a materialistů v Plzni)

AMP, NVmP, spolkové oddělení, kart. 107, inv.č. 1530

Bělohlávek, M.: Živnostenská společenstva a gremia v Plzni 1882 - 1952. Sdružený inventář Městského archivu v Plzni, Plzeň 1964, 219 s. (Gremium drogistů a materialistů v Plzni s. 32 - 34).

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Č. knihy	Č. kart.
I. Knihy				
1	Protokoly z valných hromad, výborových a členských schůzí	1919 - 1921	K 1	1
2	Protokoly z valných hromad, výborových a členských schůzí	1936 - 1939	K 2	1
II. Spisy				
3	Korespondence odboru spolku	1919 - 1926	-	1

Název archivní pomůcky:	Klub československých asistentů drogerie v Praze, místní odbor Plzeň
Značka fondu:	KČsAD Plzeň
Časový rozsah fondu:	1919 - 1939
Počet inventárních jednotek:	3
Počet evidenčních jednotek:	3 (2 knihy, 1 karton)
Rozsah fondu v bm:	0,12
Místo uložení fondu:	Státní oblastní archiv Plzeň Sedláčkova 44
Stav ke dni:	15. 2. 2005
Fond uspořádal a inventář zpracoval:	PhDr. Karel Řeháček
Počet stran:	8
Počet exemplářů:	4
Pomůcku schválil:	PhDr. Petr Mužík 30. 9. 2005, č. j. SOAP/00-2667/05